

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КООРДИНАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ
СІМ`Я - ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Координаційна діяльність соціального педагога в системі сім'я - заклад дошкільної освіти
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Другий(магістерський)
Статус дисципліни	Варіативна
Курс/семестр	II/III
Розподіл за видами занять та годинами навчання(якщо передбачені інші види, додати)	Лекції -12 годин Семінарські заняття- 18 годин Самостійна робота- 60 годин
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro
2. Опис дисципліни	
<p>Зкладами дошкільної освіти накопичений значний досвід співпраці з різними соціальними інститутами з метою підвищення ефективності морального, трудового, розумового, фізичного, художньо-естетичного розвитку дітей, органічного їх поєднання, постійного вдосконалення змісту і форм роботи. Традиційно на розвиток людини діють різні чинники як біологічні, так і соціальні. При цьому визначальним соціальним фактором, що впливає на становлення особистості, є сім'я – головний інститут виховання. Усе, що людина набуває в родині, вона зберігає протягом подальшого життя, у ній закладаються основи особистості. у процесі близьких стосунків з матір'ю, батьком, братами, сестрами, дідусями, бабусями та іншими родичами у дитини з перших днів життя починає формуватися структура особистості, перші уявлення про стосунки між людьми, норми поведінки, елементарний соціальний досвід.</p> <p>Ідея взаємодії, зокрема в контексті суспільних і сімейних впливів на дитину, пройшла довгий шлях розвитку в Україні та за кордоном. взаємодія в освітньому процесі є системою взаємозумовлених контактів, єдністю соціальних, психологічних і педагогічних зв'язків, де соціальний складник зумовлює результат педагогічної взаємодії, психологічний – забезпечує механізм його здійснення, а педагогічний – створює те середовище, яке уможлиблює сам процес організації педагогічної взаємодії.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни полягає в усвідомленні майбутніми фахівцями важливості соціальної ролі сім'ї, особливості співпраці сімейного і суспільного дошкільного виховання, знайомство їх з видами, особливостями, функціями</p>	

сучасної сім'ї; розкриття змісту основних форм співпраці з родиною, єдності дій -батьки-школа-державні органи і установи, молодіжні об'єднання та активні громадяни; знайомство з особливостями, сучасними тенденціями розвитку сімейного виховання, змістом освітніх програм, щодо ефективної взаємодії ДНЗ й родин вихованців та умови здійснення посередницьких функцій соціальним педагогом.

Завдання дисципліни:

навчити студентів розуміти важливість співпраці сім'ї та дитячого закладу; – сформувані вміння проводити діагностування сімей; – навчити студентів розуміти відмінності між різними родинами та відповідно сприймати їх; – навчити створювати та випробовувати на практиці стратегії виховного впливу, які визначаються потребами родини та громади; – навчити знаходити різноманітні шляхи співпраці з родинами в дитячому садку та суспільстві; – сформувані вміння підвищувати рівень педагогічної культури батьків, враховуючи їхній загальний розвиток, активність, різноманітні інтереси на основі відроджуваних традицій української етнопедагогіки та досягнень світової педагогіки.

Компетентності

Загальні та професійні компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити

студент у результаті вивчення дисципліни:

ІК- Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на

підґрунті соціального партнерства.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.

ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

ПРН 21. Застосовувати сформовані компетентності при вирішенні соціально-педагогічних завдань; здійснювати критичний відбір технологій відповідно до характеру проблем соціально-педагогічної практики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: форми та методи роботи вихователя, вчителя, соціального педагога з батьками; методи і методики діагностування сім'ї; способи розв'язання конфліктів та координація дій як запорука успіху; знання педагогічного такту як запоруки успіху; роль керівників ОТГ у допомозі налагодження координаційних дій. Державні та громадські організації і установи-активні союзники координації; умови здійснення посередницьких функцій соціальним педагогом; історію української родини, родинного виховання, сучасну типологізацію сімей та їхні основні педагогічні проблеми.

вміти: на професійному рівні взаємодіяти, встановлювати контакти, ліквідувати конфліктні ситуації, проводити бесіди, опитування, використовувати теоретичні знання у галузі етики соціальної роботи на практиці, аналізувати результати. Вміти регулювати власну поведінку в

різноманітних ситуаціях професійної діяльності; застосовувати у роботі певні підходи до прийняття етичного рішення; самостійно визначати етичні проблеми та дилеми. Організовувати діяльність батьків як партнерів у виховному процесі, прогнозувати спільну роботу з родиною. вміти аналізувати педагогічні ситуації; вміти визначати конкретні виховні цілі і формувати педагогічні завдання; вміти вибирати і застосовувати методи і форми взаємодії з батьками; аналізувати та оцінювати власну діяльність з метою її вдосконалення.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Мета української системи освіти і практична роль в цьому процесі соціального педагога	Розкрити значення освіти для розвитку особистості, розглянути роль в освітньому процесі соціального педагога, його функції, напрями діяльності	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання
2.	Координація дій – запорука успіху. Кадрове забезпечення. Проблеми і шляхи їх вирішення	Розглянути значення координації дій фахівців у забезпеченні успішного освітнього і виховного процесу у системі закладів освіти. Проаналізувати необхідність якісного кадрового забезпечення, вирішення актуальних проблем забезпечення якості освітнього процесу для розвитку особистості	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання
3.	Класики педагогіки про єдність дій: батьки-дошкільний заклад- школа-соціальні працівники, державні органи і установи, молодіжні об'єднання та активні громадяни	Висвітлити актуальні положення класиків педагогіки про необхідність забезпечення координації дій різних фахівців для створення умов формування й розвитку особистості дитини	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання
4.	Педагогічний такт-запорука успіху. Педагогічна культура батьків	Розглянути сутність педагогічної культури, педагогічного такту, їх значення для створення сприятливих умов формування особистості дитини. Розкрити складові	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на

	– запорука ефективного виховного процесу	педагогічної культури та умов успішного її формування у батьків	запитання
5.	Умови здійснення посередницьких функцій соціальним педагогом. Система закладів дошкільної освіти як провідних соціальних інститутів виховання дитини	Представити систему закладів дошкільної освіти, діяльність психологічних служб, розкрити роль і функції соціальних педагогів для успішного розвитку і соціалізації дітей. Здійснити аналіз посередницьких функцій професійної діяльності соціальних педагогів	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання
6.	Державні та громадські організації і установи- активні союзники координації	Визначити систему соціальних інститутів, їх різновидів, які забезпечують освітню та виховну діяльність фахівців. Розкрити роль співпраці цих установ задля забезпечення умов різнобічного розвитку дітей	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання
7.	Роль керівників ОТГ у допомозі налагодження координаційних дій	Розкрити значення керівників ОТГ у створенні середовища координуючих дій різних фахівців та закладів й установ для забезпечення умов різнобічного розвитку дітей	Підготувати питання семінару, творчі та самостійні завдання, завдання для роздумів
8.	Діяльність дошкільного навчального закладу, школи, соціальних працівників та сім'ї щодо захисту прав дитини	Виокремити провідні ознаки суспільного і родинного виховання. Висвітлити потребу створення належного середовища для соціального захисту прав дітей зусиллями батьків, соціальних працівників та інших фахівців освітніх закладів	Підготувати питання семінару, творчі та самостійні завдання, завдання для роздумів
9.	Актуальні проблеми взаємодії педагогів і батьків вихованців	Здійснити аналіз актуальних проблем у взаємодії «педагог-батьки». Висвітлити систему професійної взаємодії педагогів закладу дошкільної освіти із	Підготувати питання семінару, творчі та самостійні

		батьками. Розкрити аспекти зародження партнерства.	завдання, завдання для роздумів
10.	Психолого-педагогічні умови ефективної співпраці вихователя з родиною	Розкрити сутність та специфіку умов закладу дошкільної освіти для забезпечення співпраці із батьками, здійснити аналіз можливостей ефективного налагодження такої співпраці	Підготувати питання семінару, творчі та самостійні завдання, завдання для роздумів
11.	Форми організації взаємодії батьків і працівників ЗДО. Організація педагогічної освіти батьків в умовах ЗДО. Діяльність закладу дошкільної освіти щодо захисту прав дитини	Розглянути форми організації взаємодії працівників ЗДО із батьками, створення умов для захисту прав дітей, забезпечення належної освіти батьків.	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання, обговорити на семінарі
12.	Перегляд презентацій, індивідуальних, самостійних та творчих завдань та їх обговорення, аналізування	Підведення підсумків вивченого матеріалу	Презентація, підготувати питання, творчі та самостійні завдання, завдання для роздумів

8. Рекомендована література

Базова

1. Бех І. Виховання особистості: підручник. Київ : Либідь, 2008. 848 с.
2. Борин Г. Просвітницько-консультативна робота з батьками дітей раннього віку: навч.-метод.реком. Ів.-Франківськ : ПНУ, 2007. 88 с.
3. Капська А. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2012. 232 с.
4. Стинська В. Соціально-педагогічна підтримка материнства й дитинства в Україні (XX - поч. XXI ст.): монографія. Ів.-Франківськ: Супрун В.П., 2018. 320 с.
5. Лисенко Н. Педагогіка українського дошкілля: у 3-х частинах: навчальний посібник. Ч. 2 / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. Рек. МОН. Київ: Слово, 2016. 360 с.

Додаткова

1. Алексеєнко Т.Ф. Концепція соціально-педагогічного патронату сім'ї з дітьми

дошкільного віку. Психолого-педагогічна реабілітація дітей, вилучених із сільськогосподарської праці / [За ред. О.П. Петрашук та І.І. Цушка].– К.: Ніка-Центр, 2003. 228 с.

2. Безпалько О.В. Проблеми становлення інституту соціальних педагогів у загальноосвітньому навчальному закладі України. [URL:http://www.psyh.kiev.ua/](http://www.psyh.kiev.ua/)

3. Дичківська І. Соціально-педагогічна компетентність: інноваційні підходи // Дошкільне виховання. 2009. № 7. С. 10–14.

4. Моїсеєнко К. Планування професійної діяльності соціального педагога ДНЗ // Соціальний педагог.2010. №1 (січень). С. 6–8.

5. Ковбас Б., Костів В. Родинна педагогіка. У 3-х т. Т 1. Основи родинних взаємин. ІваноФранківськ, 2006.

6.Ковбас, Б. Родинна педагогіка : в 3 т. : навч.-метод. посібник. Т. 2. : Основи родинного виховання / Б. Ковбас, В. Костів. Рек. МОНУ. Ів.-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2006.288 с.

7.Осадча О. Створення інноваційного освітнього середовища в роботі з батьківською громадою. Педагогічна майстерня. 2018. № 2 (лют.). С. 19-22.

8.Борин Г. В. Теорія та методика взаємодії ДНЗ з родинами”: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних і семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 6.010101 – “Дошкільна освіта”. Івано-Франківськ: Видавництво Лілея „НВ”, 2011. 92 с.

9.Дубровська Л.О. Соціально-педагогічні засади спільної роботи дитячого садка і сім’ї у вихованні дітей. Психолого-педагогічні науки. 2012.№ 5. с. 15-18.

10. Концепція сімейного та родинного виховання. Нормативно-правове забезпечення освіти. Харків, 2004. ч. 2. с. 101-103.

Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Протас Оксана Любомирівна Дідух Ірина Ярославівна Запрошені викладачі інших ЗВО, стейкхолдери
Контактна інформація викладача	+380997429808

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-
--------------------------	--

	редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Керуватися Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf .
--------------------	---

Викладачі

Протас О.Л.

Дідух І.Я.